

มะเร็งตับ โรคร้ายใกล้ตัว อันตรายที่ต้องระวัง

ศูนย์ : ศูนย์ทางเดินอาหารและตับ

บทความโดยแพทย์ : นพ. สมบุญ รุ่งจิรชนานนท์

เมื่อมีอาการของมะเร็งตับเกิดขึ้น เช่น ปวดท้อง ท้องอืด แน่นอึดอัดท้อง ไม่อยากรับประทานอาหาร มักจะถูกเข้าใจผิดว่าเป็นโรคกระเพาะ อาหารไม่ย่อยบาง หรือโรคถุงน้ำดีอักเสบบาง จนไม่ทันได้ระวังและปล่อยให้โรคดำเนินต่อไปเมื่อโรคพัฒนาจนถึงระยะกลางและระยะสุดท้าย จึงจะสามารถเห็นอาการได้ชัดเจน และในเวลานั้นมักจะสูญเสียโอกาสในการรักษา ขึ้นขั้นอาจเป็นอันตรายถึงชีวิตได้ ด้วยเหตุนี้การตรวจด้วยตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะมะเร็งตับระยะแรกหากได้รับการรักษาอย่างมีประสิทธิภาพก็สามารถยืดการมีชีวิตอยู่ ยกระดับคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้นได้

มะเร็งตับโรคร้ายใกล้ตัว

มะเร็งตับ เป็นมะเร็งที่พบได้มากที่สุดเป็นอันดับ 1 ของโรคมะเร็งที่เกิดขึ้นในผู้ชายไทย โดยมักพบในคนอายุ 30-70 ปี และพบได้ในผู้ชายมากกว่าผู้หญิงประมาณ 2-3 เท่า เนื่องจากเพศชายมีปัจจัยเสี่ยงมากกว่าเพศหญิง โดยโรคมะเร็งตับในระยะแรกมักไม่แสดงอาการ โดยสามารถแบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

- **มะเร็งตับชนิดเซลล์ตับ** เป็นโรคมะเร็งที่เกิดขึ้นในเนื้อตับและพบได้มากที่สุด ซึ่งเกิดจากเซลล์ตับที่มีการเจริญเติบโตผิดปกติจนกลายเป็นเนื้องอกร้าย
- **มะเร็งตับชนิดท่อน้ำดี** เป็นเนื้องอกที่เกิดจากเซลล์ท่อน้ำดีเจริญเติบโตผิดปกติ สาเหตุมาจากโรคพยาธิใบไม้ในตับ พบได้บ่อยทางภาคอีสาน รวมถึงการรับประทานอาหารบางชนิดที่มีสารก่อมะเร็ง เช่น สารดินประสิวที่มีอยู่ในอาหารประเภทหมัก และอาหารจำพวกรมควัน เป็นต้น

สาเหตุมะเร็งตับ

สาเหตุหลักที่ทำให้เกิดมะเร็งตับในประเทศไทย คือ การติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบีและซี ซึ่งสามารถติดต่อได้ทางเลือด การติดจากแม่ไปสู่ลูกในครรภ์ ทางเพศสัมพันธ์

เมื่อเชื้อไวรัสเข้าไปอยู่ในเซลล์ตับก็สามารถกลายเป็นตับอักเสบเรื้อรังหรือกลายเป็นพาหะติดต่อผู้อื่นได้โดยตัวเองไม่มีอาการ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่ทำให้กลายเป็นมะเร็งตับได้ ได้แก่

- การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นระยะเวลานาน
- ภาวะตับแข็งจากทุกสาเหตุไม่ว่าจะจากแอลกอฮอล์หรือไวรัสตับอักเสบ
- สารพิษที่ปนเปื้อนอยู่ในถั่วลิสง พริกแห้ง กระเทียม ธัญพืชต่าง ๆ ซึ่งมาจากเชื้อราที่มีสารอะฟลาทอกซิน

อาการมะเร็งตับ

ผู้ที่เป็โรคมะเร็งตับในแต่ละรายอาจมีอาการแสดงแตกต่างกัน ซึ่งโดยทั่วไปมักไม่มีอาการในระยะแรก จนกว่าก้อนมะเร็งจะโตขึ้น และมีการเน้นอัดท้อง เหมือนอาหารไม่ย่อย

บางรายมีอาการคล้ายกับโรคแผลในกระเพาะอาหาร หรือมีอาการปวดชายโครงด้านขวา บริเวณตับ และเมื่อมะเร็งมีก้อนที่โตเพิ่มขึ้นอีก จะมีอาการเบื่ออาหาร น้ำหนักลด ท้องโต ท้องบวมขึ้น มีน้ำในช่องท้อง นอกจากนี้ยังมมีอาการอื่นๆ รวมดวย เช่น

- ตัวเหลือง ตาเหลือง
- แน่นท้อง ท้องอืดท้องเฟ้อเป็นประจำ
- อ่อนเพลีย
- ปวดหรือเสียวชายโครงด้านขวา มีจุดเสียดแน่นท้อง
- อาจปวดร้าวไปยังไหล่ขวาหรือใต้สะบักด้านขวา
- ปัสสาวะมีสีเหลืองเข้ม มีชาบวม
- มีไข้โดยไม่ทราบสาเหตุ
- คลำพบก้อนที่บริเวณตับ

การตรวจและวินิจฉัยโรคมะเร็งตับ

เบื้องต้นจะทำการการซักประวัติ และการตรวจร่างกาย รวมทั้งการตรวจอื่นๆ ได้แก่

1. การตรวจอัลตราซาวด์ช่องท้อง
2. ตรวจเลือดเพื่อหาสารบ่งชี้มะเร็งตับ (AFP)
3. การทำเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ (CT scan) หรือบางครั้งอาจใช้การตรวจด้วยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (MRI) เพื่อช่วยในการวินิจฉัย
4. การตรวจชิ้นเนื้อตรงตำแหน่งก้อนเนื้อ (Biopsy)

มะเร็งตับกับการรักษา

การรักษา มะเร็งตับจะขึ้นกับสภาวะความรุนแรงของโรค ขนาดและลักษณะของเซลล์มะเร็ง ระยะของโรคและการแพร่กระจายของมะเร็ง รวมถึงสุขภาพโดยรวมของผู้ป่วย โดยมีวิธีการรักษา ได้แก่

1. การผ่าตัดเอาก้อนเนื้อออก ถ้าอยู่ในระยะที่สามารถผ่าตัดเอาก้อนเนื้อออกได้ ก็จะใช้วิธีการผ่าตัดหรือการปลูกถ่ายตับ
2. การรักษาด้วยความร้อนจากคลื่นความถี่วิทยุสูง (RFA) โดยคลื่นดังกล่าวจะส่งผ่านเข็มเล็ก ๆ ที่แทงผ่านเข้าไปในก้อนมะเร็งในตับ ซึ่งได้ผลดีในมะเร็งตับที่เล็กกว่า 3 เซนติเมตร
3. วิธีฉีดยาเคมีบำบัด เป็นการฉีดยาเข้าไปยังเส้นเลือดแดงที่ไปเลี้ยงตับ ซึ่งเราเรียกว่า TACE หรือ TOCE จะใช้รักษามะเร็งตับในระยะโรคที่ก้อนมีขนาดใหญ่มากหรือมีหลาย ๆ ก้อน เช่น 3-5 ก้อนขึ้นไป

ป้องกันการเกิดโรคมะเร็งตับ

การป้องกันโรคทำได้โดยการให้วัคซีนไวรัสตับอักเสบบีในเด็กแรกเกิดทุกคน รวมไปถึงผู้ใหญ่ที่ยังไม่ได้รับการฉีด ไม่รับประทานปลาน้ำจืดดิบ ปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมสุขภาพ รับประทานอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ หลีกเลี่ยงอาหารที่มีสารก่อมะเร็ง เช่น อาหารที่อาจปนเปื้อนสารอะฟลาทอกซิน เป็นต้น

หากสงสัยว่ามีความเสี่ยงต่อมะเร็งตับ ควรรับปรึกษาแพทย์เฉพาะทางด้านทางเดินอาหารและตับ เพื่อรับการตรวจวินิจฉัย โดยเฉพาะผู้ป่วยโรคตับเรื้อรังหรือมีประวัติเป็นโรคตับอักเสบบี ควรรับการตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบรอยโรคได้เร็ว ทำให้การรักษามีประสิทธิภาพและลดอัตราการเสียชีวิตจากโรคมะเร็งตับลงได้

นพ.สมบุญ รุ่งจิรธนานนท์

อายุรแพทย์โรคระบบทางเดินอาหาร

ศูนย์ทางเดินอาหารและตับ

ปรึกษาทุกปัญหาสุขภาพแบบออนไลน์
ไม่เสียค่าใช้จ่าย

